

14. Семенко М. Мій рейд у вічність-II [Електронний ресурс] / М. Семенко – Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/lib/semenko/2epr1.html>
15. Сорока М. Поезозомалярство М.Семенка/ М.Сорока // Слово і час. 1997. №11-12. – с.73-77.
16. Черниш Г. Український футуризм и поезія Михайля Семенко/ Дисс. на соиск. уч. ст. канд. філолог. наук. – К.: Ін-т літ. ім.Т.Г.Шевченка НАНУ, 1989. – 203 с.
17. Gazda G. Słownik europejskich kierunków i grup literackich XX wieku / Grzegorz Gazda. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN. – 2000. – S.767

***Анотація.** У статті здійснено спробу дослідити українську рецепцію та типологію французького сюрреалізму у 10-30-і роки ХХ ст. Відзначено схожість сюрреалізму із футуризмом в Україні, позаяк саме цей напрям став першим абсорбуючим матеріалом для розуміння французького сюрреалізму. Акцентується увага на основних принципах поетики Михайля Семенка та Гійома Аполлінера, а також підкреслено відмінні риси у поглядах на літературу у представників французького сюрреалізму та Михайля Семенка зокрема.*

***Ключові слова:** футуризм, сюрреалізм, рецепція, типологія, поетикальні особливості, зорова поезія.*

***Summary.** In the article is made an attempt to explore the Ukrainian reception and a typology of French surrealism in the 10-30th years of the XX century. Noted the similarity of surrealism with futurism in Ukraine, because exactly this direction was one of the first absorbent material for the understanding of French surrealism. Emphasis on basic principles of poetics in Mychail Semenko and Guillaume Apollinaire and also points out different principles in looks of French surrealism and Mychail Semenko especially.*

***Keywords:** futurism, surrealism, reception, typology, poetical features, visual poetry.*

УДК 811.161.2'373'282.2(47785)

Русак Ю.М.

ЛЕКСИКА ОБРЯДУ НАРОДИН У БУКОВИНСЬКОМУ ДІАЛЕКТІ

Родинні обряди – весільний, народжувальний та поховальний – сягають глибокої давнини, вони знаменують етап ініціації людини, трансформації із одного стану в інший. Народини та поховання належать до межових родинних обрядів, які у безкінечності людського буття виокремлюють життя людини. Ці обряди, особливо поховальний, були предметом аналізу багатьох учених [Н.Виноградової, Н.Гаврилюк, В.Дроботенко, М.Зеленчук, В.Іванова, В.Конобродської] та ін.

Народження дитини – важлива подія у кожній родині, що відзначають самі носії буковинського діалекту: *ў'кожді сім'їі до на'рожен'а ди'тини го'туїуци особливо // на'рожен'е ди'тини ѓе ви'ликим с'в'етом ў ро'дині / а ше / 'першоїі //* (с. Суховерхів Кіцм.).

У давнину народження дитини сформувало систему обрядодій, метою яких було пристосування новонародженого та його матері до нових умов життя. Вважалося, що дитина переходить у світ живих зі світу мертвих. Посередницею при цьому була мати немовляти, яка за допомогою жриці племені (пізніше цю роль успадкувала баба-повитуха) так само переходила межу між живими та мертвими. Функціонально народжувальні обряди, як і всі родинні обряди, поділяються на передпологові, пологові та післяпологові [3, 230].

Мета статті – проаналізувати лексику обряду народин у буковинському діалекті. За К.Ф. Германом, на території Чернівецької області функціонують гуцульські, буковинські, перехідні від гуцульських до буковинських, перехідні від буковинських до наддністрянських, подільські, перехідні від буковинських до подільських говірки [2, 410]. До буковинського діалекту належать всі названі говірки, крім гуцульських та подільських.

До наукового аналізу залучено діалектні тексти про обряд народин носіїв буковинського діалекту старшого віку, які ми розглядаємо як народжувальний обрядовий дискурс, та словникові статті зі “Словника буковинських говірок”. Емпіричний матеріал ретранслює інформацію про духовну і матеріальну культуру буковинців, яка, частково відходить у минуле.

Моделювання лексики обряду народин представлено лексико-тематичною сіткою, яка поділяється на 4 лексико-тематичні групи: “лексика на позначення понять передпологового

етапу”, “лексика, що пов’язана з пологами”, “лексика, що позначає поняття післяпологового етапу”, “лексика, пов’язана з обрядом хрещення”.

1. “Лексика на позначення понять передпологового етапу” становить дві мікротематичні групи: “назви вагітної жінки” і “назви стану вагітності”.

На позначення вагітної жінки у буковинському діалекті використовуються мовні одиниці: *вагітна жінка, вагітна, груба, веремінна, біремінна, огридна жінка, огредна жінка*.

Вагітна жінка не повинна / нішити ні пр’ести в середу і йатницю // (с. Банилів Вижн.).

У буковинських говірках вагітну жінку називають зазвичай *груба*, в основу слова покладена мотиваційна ознака за зовнішнім виглядом людини. У такий спосіб, напевно, відбувається табування явища позамовної дійсності, яке відповідає принципу “не зашкодити словом”. Прикметник *груба* вступає у синтагматичні зв’язки з дієсловом-зв’язкою *бути* та дієсловом руху *ходити*, утворюючи фразу *ходить груба*. Пор.:

Груба, ж. 1. Вагітна. Заг. *Наша Надя ходи груба*. (Лукачівка Кельм.). 2. Крупна, повна, товста. Заг. *Така груба, хоч пиши на ні* (с. Вікно Заст.) [СБГ, 77].

В нас колис було так // як ші жінка ходила з груба / то й ії ні можна ні плакати / ні видіти шос страш не / бо дитина буди плак сива (с. Тисовець Стор.).

Слова *веремінна* та *біремінна*, ймовірно, є фонетичними варіантами, які виникли внаслідок інтерференції, таким чином у говірках відбувається адаптація російського слова *беременная*. Однак слово *веремінна*, на нашу думку, “підтримується” словом *веремня* (*верем’я*), яке у буковинських говірках має значення “хороша пора” [СБГ, 49].

Ше коли жінка біремінна / то ні можна стригти волос / бо укорочує дитині дни // (с. Бабине Вижн.).

Мікротематичну групу “назви стану вагітності” відтворюють мовні одиниці: *тягота, зайти в теж, затеготіти, з’їсти паука*.

Непроцесуальна ознака, виражена словом *тяжкий*, стає мотиваційною для ряду мовних одиниць на позначення стану жінки. Прикметник *тяжкий* формує мовні одиниці різної природи: *тягота, зайти в теж, затеготіти*. “Словник буковинських говірок” фіксує слово *тягота* – відприкметниковий іменник із суфіксом *-от-*. Пор.:

Тягота, -и, ж., мед. Вагітність. Заст. *Ориця зайшла в тяготу та й нічого ні годна їсти* (Баламутівка Заст.) [СБГ, с. 556].

У нашому фактичному матеріалі зареєстровано жаргівливий вираз на позначення стану вагітності *з’їсти паука*. Це відзначають самі діалектоносії:

У нас смійутсина з грубой / кажут во на зила павука // (с. Митків Заст.).

2. “Лексика, що пов’язана з пологами” налічує 4 мікротематичні групи: “назви процесу народження”, “назви жінки-породіллі”, “назви жінки, яка допомагає при народженні дитини”, “назви дитини”.

Зі значенням “народитися” у буковинських говірках використовують слова *чинитиси, учинитиси, уродити, злоги, роди* та фраземи *найти дитину, упасти з печи, Бог поміг дитині душу розв’язати*. Напр.:

Та й не кожда дитина однако си чинит // (с. Віженка Вижн.). *Перед злогами вже на тих дн’ох / йек от кожного ча сочку жінка май впасти з печі / лагодит собі лудин’е* // (с. Бабине Вижн.). *Найважніш: а річ при злогах є напінки // кот’ра жінка має добрі напінки / то в тойі си борзо находит дитина* // (с. Віженка Вижн.).

Зі значенням “пологи” у буковинсько-гуцульських говірках використовується слово *злоги*. Як і у літературній мові, слово мотивується дієсловом *лежати*. Слово *злоги* вступає у синтагматичні відношення із дієсловами *прийти, найти*. У буковинських говірках на позначення пологів здебільшого функціонує дієслово *родити* або віддієслівний іменник *роди* (рідше і, можливо, під впливом російської мови). Пор.:

Жінка субі кіумує / шо це прийшли злоги // (с. Віженка Вижн.). *Роди приймала моша // во на всо знала коло дитини / і коло рожиници // знала як купати дитину // як заповивати* // (с. Верхні Станівці Кіцм.).

Фразема *Бог поміг дитині душу розв’язати*, яка поширена у буковинських говірках, відтворює поетичність і разом з тим релігійність діалектоносіїв:

Вагітна жінка має постійно молитиси / шоби Бог благослові ії шчасливо ўродити дитину / шоб Бог поміг дитинці душу розв’язати // (с. Банилів Вижн.).

Допомога при народженні дитини має назви: *приймати роди, уміти брати діти, бабити, знати коло дитини і коло рожиници, прийняти дитетко*. Усі мовні одиниці становлять фраземи, крім слова *бабити*, відіменникового дієслова, утвореного продуктивним у буковинських говірках різновидом словотвору. Пор.:

Ні кожна жінка уміє брати діти // (с. Віженка Вижн.). *Викличі бабу на двір і с’каже / аби вна шла бабити* // (с. Берегомет Вижн.). *Сповітуха приймала роди / сама відрізала пуповину* // (с. Добринівці Заст.). *Роди приймала моша // во на всо знала коло дитини / і*

'коло рожиници // з'нала йак ку'пати ди'тину // йак запови'вати (с.Верхні Станівці Кіцм.). *У 'хакі моша прий'н'ела ди'т'етко //* (м. Кіцмань).

Важливим умінням баби-повитухи було – відрізати пуповину. З пуповиною, яка в буковинських говірках мала назву *пуп, пупець, пупец, пуп-гудз, пужа*, пов'язані магичні дії; (пуповина мала характер знаку – визначала майбутні уміння дитини). Пор.:

Пуп/ заўйезує тим мотус'ком від 'пупа і хо'вайє 'коло поліж'ниці // ві'так пуп-гудз/ йек уже в'паде в ди'тини / то 'мама йе'го хо'вайі дес 'разом з тим мотус'ком / і ди'тина йек 'має сім рік / то 'майі гудз-пуп розві'зати // йек йе'го розв'йеже / то йій си розв'йежут 'руки до в'сейі ро'боти // (с. Віженка Вижн.). *'Перид 'виходом з 'дому учини'кови да'вали розйе'зати 'пужу / шо 'мама 'має ш'е ш:пу'тал'у // роз'йежи 'живо / то 'буди 'живо си в'чити / голоўно ни пома'гати / бо 'буди лі'нивий до на'уки // 'пупиц с'пал'ували / би во'рошка ни вк'рала // на 'пупиц 'дужи'сил'на ворож'ба //* (м. Заставна).

Мікротематична група “назви жінки-породіллі” у буковинському діалекті представлена лексемами: *поліжница, поліжниця, породіля, рожиница, родільница*.

“Словник буковинських говірок” фіксує широкі межі функціонування слова *поліжница*. Пор.:

Поліжница, -і, ж. Породілля. Заст., Кіцм., Вижн., Глиб., Стор., Хот. *Ї не можна тяжко робити, бо вона поліжница* (Слобода Нов.) [СБГ, с. 442].

Фонетичні варіанти *поліжница, поліжниця* мотивуються дієсловом *лежати*. У обряді народин продуктивною є мотивація похідних дієсловом стану *лежати*. Слова *породіля, рожиница, р'дільница* мотивуються дієсловом *(по)родити*:

Йек чоло'вік чу'жий або 'жінка ци хтос с при'хожих 'добрий на пере'хід / то поліж'ниці'а раз дни з'л'ежи // (с. Берегомет Вижн.). *Йак п'рийде час / 'мошу к'личут до поро'ділі //* (с. Тисовець Сторож.). *'Роди прий'мала 'моша // во'на вс'о з'нала 'коло ди'тини / і 'коло 'рожиници //* (с.Верхні Станівці Кіцм.). *Йек ро'діл'ница і ди'тина 'були здо'рові / то 'черис' пару дній ро'били хрис'тини //* (с.Черепківці Глиб.).

Мікротематичну групу “назви жінки, яка допомагає при народженні дитини” репрезентують лексеми: *баба, сповитуха, повитуха, баба-сповитуха, моша, акушерка, повивальница*. Діалектоносії самі визначають мотиваційну ознаку слів. Пор.:

У даўни'ну / ко'ли в с'ім'йі 'мала родитиси ди'тина при'ходила 'баба спови'туха // спови'туха приймала 'роди / са'ма відр'і'зала пупо'вину // (с.Добринівці Заст.). *Ни'ма ко'му ні'ти за 'бабоў / то йде привес'ти 'бабу ход' би і незна'комий буў //* (с.Берегомет Вижн.). *То'ди прийш'ла ста'ра 'баба // пови'вал'ница / йна прий'мала 'роди / ку'пала ди'тину і запови'вала // то'го си і нази'вала пови'вал'ницеў //* (с.Черепківці Глиб.).

Слово *моша* походить від румунського *mos*, яке має значення “дід” [РРС, с.352],

значення жіночої статі в українській мові передається за допомогою закінчення за аналогією до слів *кума, фіна*. Пор.:

'Моша – 'баба-пови'туха по те'періш'ному аку'шерка / йа'ку к'ликали до поро'ділі: і / ли'шала на 'порті знак // руш'ник // (с.Тисовець Стор.).

Позамовні фактори, передовсім історичний розвиток суспільства зумовлюють зміни у словниковому складі говірок, у лексичному значенні слів. Реєструємо слово *моша* зі значенням “жінка, яка тримає дитину в церкві”. Послуги баби-повитухи відійшли в минуле, жінки давно народжують у пологових будинках, і функції моші змінилися. Пор.:

Ко'ли па'нотец схрис'тит ди'тину / то йдут всі до'дому й чі'кают на 'гостий // а по'тому ці'лу ніч 'майі хо'дити 'моша / це 'жінка йа'ка три'майі ди'тину ў 'церкві / 'коло ку'мії і спі'вати в'с'акі піс'ні / а'би ті да'вали йак май ба'гато г'роший дл'а ди'тини // 'було й та'ке / шо 'моша аж х'рипла віт 'того с'піван'а // за'то 'рано йій да'вали 'фустку / руш'ник / ко'лач і го'рійки // ти'пер 'мало вжи / де та'ке йе / то вс'о забу'вайіса / а моло'ді ни хо'т'а вже так ро'бити йак 'було ко'лис // (с.Тисовець Стор.).

Мікротематична група “назви дитини” репрезентована лексемами: *дитя, дитятко, новонароджена дитина, народженик, мале*. Напр.:

Дл'а 'того / 'шоби охрес'тити новона'роджену ди'тину / 'бат'ко ди'тини скли'каў ку'мії / / (с.Старий Вовчинець Глиб.). *На'нашки прийш'ли хрес'тити на'родженика //* (с.Тисовець Сторож.).

3.Лексико-тематична група “лексика, що позначає поняття післяпологового етапу” представлена 3 мікротематичними групами: “назви на позначення подяки бабі-повитусі”, “назви жінки після пологів”, “назви дій для очищення жінки та дитини”.

Мікротематичну групу “назви на позначення подяки бабі-повитусі” формують фраземи: *злити на руки, давати бабці на капці*. Назва *злити на руки* відтворює символічне очищення баби за допомогою води. *Давати бабці на капці* – жартівливий вираз на основі звукопису, що

ґрунтується на слові зі значенням взуття (пор. у весільній обрядовості *прийти с капцями*):

Породіл'а обми'вала 'руки 'бабі-пови'тусі і вити'рала їх, ко'ли прои'чаласи з 'нейу // (с. Нові Бросківці Стор.). 'Бабиці-спови'тусі да'вали ку'ми з'роші // і ка'зали // 'бабиці на 'капці // (с. Добринівці Заст.).

До мікротематичної групи “назви жінки після пологів” належать лексеми: *нечиста, молитванка*.

Після пологів жінка вважалася нечистою, оскільки мала зв'язок із “іншим” світом. Вона так і називалася *нечиста* (номінація у формі субстантивованого прикметника):

'Мама до шес'ти 'тижнію / 'поки не'чиста/ ни 'мала п'рава ні по 'воду йти / ні ко'рову до'йти // (с. Стерче Глиб.).

“Словник буковинських говірок” подає слово *молитванка* (від молитва) на позначення жінки після пологів, яке твориться продуктивним в українській мові суфіксом -к- (різновид -анк-). Пор.:

Молитванка, -и, ж., заст., рідк. Жінка, яка вперше після пологів слухала в церкві молитву. Хот., Кельм., Сок. [СБГ, с. 295].

Мікротематичну групу “назви дій для очищення жінки та дитини” представляють фрази: *брати півмолитви, брати першу молитву, взяти прохідну молитву* (спеціальні молитви для очищення жінки); *читати цілу молитву, уводити до церкви* (для очищення дитини і жінки). Ключовим словом фразем цієї мікротематичної групи виступає слово *молитва*, яке реалізує ідею очищення. Пор.:

Ко'ли ро'дила/ то во'на не 'має п'рава 'війти 'навіт' і за во'рота/ 'поки не бе'ре півмо'литви// да/ це та'кий о'бичай у нас/ но/ те'пер уже ніх'то це/ ане/ и/ і то при'ходе піп до'дому/ при'ходи'ї і чита'ї півмо'литви/ півмо'литви/ так во'но нази'вайеси півмо'литви // (с.Глибока). 'Перша мо'литва// 'мама 'була засти'лена 'білим прости'радлом би й'ї ніх'то не врік// си'діла на пе'чі так три не'ділі/ 'потім йшла до по'на б'рати 'першу мо'литву би 'можна 'війти за в'рата// при'нести до 'хати во'ди або дро'ї// (с.Добринівці Заст.). Ко'ли вже наро'дила ди'тину / то 'муси в'з'ати прохід'ну мо'литву ї по'на // а йак ни в'з'ала цу мо'литву то ни мож по'казуватиси л'уд'ам // (с.Бабине Вижн.). То все 'ріжно т'реба/ 'шоби с'повнилисо шес'т' 'неділ' / і то'ді жінка 'може іти з ди'тиною до 'церкви// і си'дит там / ко'мус пере'казує і піп ви'ходе за по'ріг/ чи'тає ці'лу мо'литву// (с.Глибока). 'Післ'а хрис'тинію/ 'бат'ушка у'води ма'ле до 'церкви// це 'може 'бути і 'мі'ац' 'післ'а хрес'тин і 'біл'ше // (с.Кам'янка Глиб.).

4. Обряд народин тісно переплітається із церковним життям. Значна частина лексики цього обряду зумовлена церковними канонами. До лексико-тематичної групи “лексика, пов'язана з обрядом хрещення” належать 3 мікротематичні групи: “назви дитини, яку хрестять”, “назви осіб, задіяних в обряді хрещення”, “назви на позначення обряду хрещення”.

Мікротематичну групу “назви дитини, яку хрестять” формують лексеми: *хрещеник, похресник* (мотивуються дієсловом *хрестити*), *фін (а)*.

Слово *фін*, румунського походження, широко використовується у сімейній обрядовості (один ЛСВ слова *фін* – у весільній, другий – у обряді народин). Слово *фіна* позначає особу жіночої статі. Пор.:

Фін, -а, ч. 1. Людина (чоловік) стосовно своїх хрещених батька і матері; хрещеник. Заг. *Мому фінови у маю уже віповниси петь років – траба буди шос файни подарувати* (Дорошівці Заст.).

2. Вінчальний син. Людина (чоловік) стосовно своїх вінчальних батька і матері. Заг. *Мой, фіне, жий файно: ни пий, ни бийся, бо устидно від людей за тебе* (Давидівка Стор.) [СБГ, с.591].

Фіна, -и, ж. Жіночий рід до Фін. Заг. *Моя фіна уже цего року піди до школи* (Кадубівці Заст.). *Казала фіна, шо прийди до нас з фіном на храм* (Грузинці Хот.) [СБГ, с.591].

Мікротематична група “назви осіб, задіяних в обряді хрещення” представлена мовними одиницями: *куми* (по відношенню до батьків), *хрестові батьки, на'нашки* (відносно похресника). Кумів було багато, а тому існувала ієрархія, на що вказують номінації *старший кум, старша кума*. У хрещенні дитини брали участь і *вінчальні батьки*, у такий спосіб простежуємо єдність родинної обрядовості:

І тож хрис'тини/ там вже 'кіл'ко ку'мію/ и/ укожен кум три'має попо'ратку ди'тину/ 'першу раз він'чал'ний 'бат'ко/ той три'має ди'тину 'біл'ше/ а 'далі вже розда'їут їсім/ ку'ми т'рошки три'мают // (с.Глибока). Ди'тину на к'рижмах три'мала с'тарша ку'ма/ а 'решта ку'мію три'мали свіч'ки і сто'їали 'з:аду'нейі // (с.Ставчани Кіцм.). Хресто'ва 'матка // це 'жінка / кот'ра три'мала с'вічку при х'рещені ди'тини // це ку'ма // (с.Старий Вовчинець Глиб.).

У деяких регіонах Буковини хрещений і весільний батько називається *нанашул*. Пор.:

Нанашул, -а, ч. Хрещений або весільний батько. Хот., Кельм., Сок. *Манта ще є у нанашула* (Коболчин Сок.). *Молоді віходя с клубу, йдут собі додому до нанашула і там їх приймают* (Хотин) [СБГ, с. 315].

Слово *нанашки* похідне від *нанашул*, утворене за допомогою суфікса -к-:

Хреш'ченика обда'ровуйут' на'нашки // (с. Стерче Глиб.).

Кум у сімейній обрядовості важлива постать, слово *кум* породило фраземи: *кликати в куми, брати в куми, йти в куми, бути за кума*, які мають значення “хрестити”, мотиваційною ознакою фразем виступає особа, з якою пов'язані дії:

Ва'сил' Па'холкії закли'каї ме'не в ку'ми на ни'гіл'у // (с. Мітків Застав.). *'Тато ди'тини ніс ко'лач до л'у'дини / йку б'рали ї ку'ми // про'сий ї'з'ети ко'лач і прий'ти у ку'ми на хрес'тини* // (с. Ставчани Кіцм.).

Мікротематичну групу “назви на позначення обряду хрещення” формують мовні одиниці: *хрестити* (або префіксальні похідні *схрестити, похрестити, ухрестити*), *увести у хрест, тримати до хресту, нести до хресту, йти до хресту*. Ключовим словом усіх фразем виступає слово *хрест*, яке у мовній свідомості діалектоносіїв є символом віри. Пор.:

Йаки'чо ди'тина ро'диласи сла'бен'ка / йї'йї з'разу ста'ралиси охрес'тити / шчоб во'на не по'мерла не хреш'чена // (с. Добринівці Заст.). *Ди'тину на двір ни 'можна б'рати / 'поки не ухрис'тити* // (с. Бабіне Вижн.). *Ко'ли х'рест'а ди'тину / то скли'кають ку'мії і не'сут ди'тинку до 'церкви // ї'церкві скла'дають їс'і пода'рунки / с'віт'а свіч'ки і па'нотец хрес'тит на м'ногаїа л'іт* // (с. Банилів Вижн.). *Ди'тину 'зараз та'ки не'сут до хрес'ту на д'ругий ден' /*

Мій 'нен'о три'маї йї'йї до хрес'ту // (с. П'ядиківці Кіцм.). *У ни'діл'у йду в ку'ми* // (с. Вікно Заст.). *Коли при'ход'а від хрес'ту / то прий'мають ку'мії / робл'а хрес'тини* // (с. Банилів Вижн.).

Отже, ЛТС обряду народин формують лексеми та фраземи. Серед лексем є не лише питомі українські назви, але й запозичення з румунської мови; чималу групу номінацій становлять субстантивовані прикметники. Значну групу обрядової лексики формують фраземи різної граматичної природи. Ключовими словами фразем ЛТГ “лексика, пов'язана з обрядом хрещення” виступають слова *кум, хрест*.

Список використаних джерел

1. Бартминьский Е. Языковой образ мира: очерки по этнолингвистике / Ежи Бартминьский; [пер. с пол.]. – М.: Индрик, 2005. – 528 с.
2. Герман К.Ф. Атлас українських говірок Північної Буковини / Костянтин Федорович Герман. – Чернівці: Час, 1995. – 414 с.
3. Лановик М. Українська народна словесність: [посіб. для студ. гуманіт. ф-тів. вищ. навч. закл.] / М. Лановик, З. Лановик. – Львів: Літопис, 2000. – 614 с.
4. Нібак І. Із номінації родильного обряду в середньозакарпатському говорі (Свалявський р-н) / Інна Нібак // Діалектна мова: сучасний стан і динаміка в часі: тези допов. Міжнар. наук. конф., (Київ, 5–7 берез. 2008 р.). – К.: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2008. – С. 149–153.
5. Румыно-русский словарь / [сост. Николай Поповский]. – [2-е изд. справ. и доп.]. – Кишинев. КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО Т./д. “ШЕХТЕРЪ и С-ья”, 1922. – 813 с. [РРС]
6. Словник буковинських говірок / [заг. ред. Н.В. Гуйванюк]. – Чернівці: Рута, 2005. – 688 с. [СВГ]
7. Тищенко Т. Динаміка номінації родильного обряду в говірках Східного Поділля / Тетяна Тищенко // Діалектна мова: сучасний стан і динаміка в часі: тези допов. Міжнар. наук. конф., (Київ, 5–7 берез. 2008 р.). – К.: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2008. – С. 188–191.

Анотація. Структура лексико-тематичної групи народин складається із говірок та фразеологічних одиниць. Серед лексем зустрічаються не лише українські назви, а й запозичення з румунської мови, значну частину групи складають субстантивовані прикметники.

Ключові слова: діалектологія, діалект, лексико-тематична група, обрядова лексика, обрядова фразема.

Summary. The composition of LTG birth rite includes tokens and phraseological unit. Among lexemes is not only a specific Ukrainian names, but also borrowing from the Romanian language, a considerable group of nominations substantivized adjectives. A significant group of ritual vocabulary phrasemes builds different grammatical form of nature.

Keywords: dialectology, dialects, lexical-thematic groups, ritual vocabulary, ritual phraseological unit.